

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY
DIPLOMA ENGINEERING – SEMESTER – IV-EXAMINATION – WINTER 2015

Subject Code: 3342405**Date: 09/12/2015****Subject Name: DC Motor Drives****Total Marks: 70****Time: 02:30 PM TO 5:00 PM****Instructions:**

1. Attempt all questions.
2. Make Suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. Use of programmable & Communication aids are strictly prohibited.
5. Use of only simple calculator is permitted in Mathematics.
6. English version is authentic.

Q.1	Answer any seven out of ten. દર્શમાંથી કોઈપણ સાતના જવાબ આપો. 14
	1. Describe “electric drive” and list types of various drives. 2. Draw Torque-speed characteristics of DC Series Motor. 3. Derive average output voltage equation for 1-phase full wave controlled converter. 3. 1-ફેઝ ફુલ-વેવ કંટ્રોલ કંવર્ટર માટે તેનું એવરેજ આઉટપુટ વૉલ્ટેજ નું સુત્ર તારવો. 4. Describe importance of 1-phase dual converter. 5. 1-ફેઝ ડયુલ કંવર્ટર નું મહત્વ સમજાવો. 5. Prove the average output voltage is increased if firing angle α is decreased in 1-phase controlled converter. 6. 1-ફેઝ ફુલ-વેવ કંટ્રોલ કંવર્ટર માટે તેનું એવરેજ આઉટપુટ વૉલ્ટેજ વધે જચારે ફાયરિંગ ઓંગલ ઘટે α તેમ સાખીત કરો. 6. Describe the importance of Freewheeling diode in electric drives. 7. ઇલેક્ટ્રોનિક ડ્રાઇવ્સ માં ફીલ્ડીલીંગ ડાયોડ ની અગત્યતા સમજાવો. 7. Define basic principle of DC Chopper. 8. Derive average output voltage equation for step-down chopper. 9. Describe close-loop Control system in short. 10. List atleast four applications of BLDC drive. 10. BLDC ડ્રાઇવ્સ માટે ઓછામાં ઓછી ચાર ઉપયોગીતા ની યાદી બનાવો.
Q.2	(a) Explain adverse effects of heating in DC motors with one example. 03

પ્રશ્ન. 2	(અ) ડી.સી.મોટરમાં હીટિંગ ને લીધે થતી વિપરીત અસરોનું એક ઉદાહરણ સાથે વર્ણન કરો.	03
OR		
(અ)	Explain Torque-speed characteristics of DC compound Motor with graph.	03
(અ)	ડી.સી.કમ્પાઉન્ડ મોટરની ટોક-સ્પીડ કેરેક્ટરીસ્ટીકનું ગ્રાફ સાથે વર્ણન કરો.	03
(બ)	Explain dynamic braking with circuit only.	03
(બ)	ડાયનેમીક બ્રેકિંગ ને તેની ફક્ત સર્કીટ સાથે સમજાવો.	03
OR		
(બ)	Explain counter current braking with circuit only.	03
(બ)	કાઉંટર કરણ બ્રેકિંગ ને તેની ફક્ત સર્કીટ સાથે સમજાવો.	03
(ચ)	Describe various types of loads across motor along with one suitable example.	04
(ક)	મોટર સાથે જોડાણ થઈ શકતા જુદા-જુદા લોડ ને એક ચોંચ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.	08
OR		
(ચ)	List available converter for speed control of DC motor and justify which one is best as per your opinion.	04
(ક)	ડી.સી મોટર ના સ્પીડ કંવર્ટર માટે મળતા કંવર્ટર ની યાદી બનાવો અને તમારા મત મુજબ કયું કંવર્ટર સારામાં સારુ છે તે માટે કારણ આપો.	08
(દ)	Describe: load diagram and overloading capacity factors in electric motor.	04
(દ)	ઇલેક્ટ્રિક મોટરમાં લોડ ડાયાગ્રામ અને ઓવર-લોડિંગ કેપેસીટી ફેક્ટર્સ સમજાવો.	08
OR		
(દ)	List the advantages of electrical drives.	04
(દ)	ઇલેક્ટ્રિકલ ડ્રાઇવ્સ ના ફાયદાઓની યાદી બનાવો.	08
Q.3	(અ) Compare separately excited DC motor with self-excited DC motor.	03
પ્રશ્ન. 3	(અ) સેપરેટલી એક્ષાઇટેડ ડી.સી. મોટર અને સેલ્ક એક્ષાઇટેડ ડી.સી. મોટર ની સરખામણી કરો.	03
OR		
(અ)	Draw 1-phase dual converter fed DC drive circuit.	03
(અ)	1-ફેઝ ડયુલ કંવર્ટર સાથે જોડાયેલ ડી.સી. ડ્રાઇવ ની સર્કીટ દોરો.	03
(બ)	Draw output voltage, output current and freewheeling diode current (I_{fd}) waveforms for 1-phase half controlled DC series motor drives. (Assume; without FD and $\alpha = 45^\circ$)	03
(બ)	1-ફેઝ હાલ્ફ વેવ કન્ન્યોલ ડી.સી.સીરીજ મોટર ડ્રાઇવ માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, આઉટપુટ કરણ અને ફીલીલીંગ ડાયોડ (I_{fd})ના વેવ-ફોર્મ દોરો. (ધારો: સર્કીટમાં ફીલીલીંગ ડાયોડ નથી અને $\alpha = 45^\circ$)	03
OR		
(બ)	Draw output voltage, output current and source current (I_s) waveforms for 1-phase half controlled DC series motor drives. (Assume; with FD and $\alpha = 30^\circ$)	03

- (b) 1-ફેઝ હાલ્ફ વેવ કન્ન્ડોલ ડી.સી.સીરીજ મોટર દ્રાઇવ્સ માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, 03
આઉટપુટ કરંટ અને સોર્સ કરંટ (I_s)ના વેવ-ફોર્મ દોરો.(ધારો: સર્કીટમા
ફીલ્ડીલીંગ ડાયોડ છે અને $\alpha=30^\circ$)
- (c) Draw output voltage, output current and SCR current (I_{scr}) waveforms for 1-phase full controlled DC shunt motor drives.(Assume; $\alpha=0^\circ$) 04
- (d) 1-ફેઝ કુલ-વેવ કન્ન્ડોલ ડી.સી.શાંટ મોટર દ્રાઇવ્સ માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, 08
આઉટપુટ કરંટ અને SCR કરંટ (I_{scr})ના વેવ-ફોર્મ દોરો.(ધારો: $\alpha=0^\circ$)
- OR
- (c) Draw output voltage, output current and SCR current (I_{scr}) waveforms for 1-phase full controlled DC series motor drives.(Assume; $\alpha=90^\circ$) 04
- (e) 1-ફેઝ કુલ-વેવ કન્ન્ડોલ ડી.સી.સીરીજ મોટર દ્રાઇવ્સ માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, 08
આઉટપુટ કરંટ અને SCR કરંટ (I_{scr})ના વેવ-ફોર્મ દોરો.(ધારો: $\alpha=90^\circ$)
- (d) Derive average output voltage, rms output voltage and Speed equations for 1-phase full controlled converter.(assume: with R-Load) 04
- (f) 1-ફેઝ કુલ-વેવ કન્ન્ડોલ કંવર્ટર માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, rms આઉટપુટ વોલ્ટેજ 08
અને સ્પીડ ના સુત્રો તારવો.(ધારો: R-Load જોડાયેલ છે.)
- OR
- (d) Derive average output voltage, rms output voltage and Speed equations for 1-phase half controlled converter. (assume: with R-Load) 04
- (g) 1-ફેઝ હાલ્ફ-વેવ કન્ન્ડોલ કંવર્ટર માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, rms આઉટપુટ વોલ્ટેજ 08
અને સ્પીડ ના સુત્રો તારવો.(ધારો: R-Load જોડાયેલ છે.)
- Q.4** (a) Draw neat circuit for 3-phase dual converter fed DC Drives. 03
- પ્રશ્ન. ૪** (b) 3-ફેઝ ડયુઅલ કંવર્ટર સાથે જોડાયેલ ડી.સી. દ્રાઇવ્સ નો ડાયાગ્રામ દોરો. 03
- OR
- (a) Explain working of 1-phase semi-controlled DC shunt motor drives with circuit only. 03
- (c) 1-ફેઝ સેમી કન્ન્ડોલ ડી.સી.શાંટ મોટર દ્રાઇવ્સ ની કાર્યપ્રણાલી ને ફક્ત સર્કીટ સાથે વર્ણન કરો. 03
- (b) Draw output voltage, output current and gate current (I_g) waveforms for 3-phase half-wave controlled DC motor drives.(Assume; $\alpha=0^\circ$) 04
- (d) 3-ફેઝ હાલ્ફ-વેવ કન્ન્ડોલ ડી.સી. મોટર દ્રાઇવ્સ માટે આઉટપુટ વોલ્ટેજ, 08
આઉટપુટ કરંટ અને ગેટ કરંટ (I_g)ના વેવ-ફોર્મ દોરો.(ધારો: $\alpha=0^\circ$)
- OR
- (b) Explain 3-phase half controlled DC shunt motor drive with its working . 04
- (e) 3-ફેઝ હાલ્ફ વેવ કન્ન્ડોલ ડી.સી.શાંટ મોટર દ્રાઇવ્સ માટે તેની કાર્યપ્રણાલી ને ફક્ત સર્કીટ સાથે વર્ણન કરો. 08
- (c) Explain two quadrant chopper drives with circuit, waveforms and applications. 07
- (f) બે-કવાડરંટ ચોપર દ્રાઇવ્સ ને તેની સર્કીટ,વેવ-ફોર્મ્સ અને ઉપયોગીતા સાથે
વીગત વાર વર્ણન કરો. 07

Q.5	(a) Explain BLDC drives with circuit.	04
પ્રશ્ન. ૫	(અ) BLDC ડ્રાઇવ્સ ને તેની સર્કીટ સાથે વર્ણન કરો.	04
	(b) For DC motor explain dynamic braking with circuit and applications.	04
	(બ) ડી.સી મોટર માટે ડાયનેમિક બ્રેકિંગ ને સર્કીટ અને ઉપયોગીતા સાથે વર્ણન કરો.	04
	(c) Draw block diagram for close loop DC Drives.	03
	(ક) કલોઝ લૂપ ડી.સી. ડ્રાઇવ્સ નો બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો.	03
	(d) Draw SCR based circuit for four quadrants DC Chopper.	03
	(સ) SCR વળે 4-કવાડરંટ ચોપર ની સર્કીટ દોરો.	03

*****